

g. 1398.—1404. vidimo, da službe gastalda, pudara i polščika kroz to vrijeme obavljaju samo pučani.

Čelnici su se također smatrali kao niži općinski činovnici (pogl. 84. nove redakcije), a bili su nadstojnici nad bravarima i pastirima, ali to je više privatna uredba, jer oni kao nadstojnici pastira sklapaju i ugovore s pojedinim vlasnicima radi držanja stoke. U studenom ili prosincu g. 1388. spominje se plemić Dobroslav Zunjević kao čelnik pastira.

Poglavlje 84. nove redakcije zabranjuje čelniku, polščiku i pudaru, da nikako ne primaju darove u svrhu mita od pastira i bravara. Pudari, polščici ni čelnici ne spominju se u starijoj redakciji statuta, ali zato se često javljaju u izvorima XIV. stoljeća.

Imamo dalje *justiciare* (lat. *justiciarius*, tal. *giusticier*). Ako vlada na tužbu vjerovnika odluči, da dužnik plati dug, tad pošalje odmah justicijara, da zatraži od dužnika novac. Poglavlje 165. zbirke reformacija određuje postupak na ovaj način: Ako dužnik ne uzmogne platiti, tada justicijar može zaplijeniti nešto od njegova dobra. U tom je poglavlju određeno, što sve i kojim redom može zaplijeniti, naime najprije pokućstvo i onda po redu vino iz konobe, pa posjede i napokon kuću. Ako se nije držao ovoga reda, zapljena ne vrijedi. Kad je izvršio zapljenu, justicijar javi kancelaru, koji to zabilježi u svoju knjigu, napiše cedulju dražbe i preda je po naredbi vlade placaru, da oglasi javnu dražbu nad zaplijenjenom stvari. Obično se bira pet justicijara, za grad jedan i za četiri sela po jedan. Justicijari se biraju iz reda plemstva i pučana. U razdoblju od g. 1398.—1404. birali su se većinom pučani. Službu vrše za vrijeme od šest mjeseci, a prvi put ih nalazimo spomenute g. 1338.

Justicijari također uvode vlasnike u posjed poslije izrečene sudske presude, ali u jednoj sudskoj knjizi pod datumom od 19. kolovoza 1361. spominje se *prestaldus*, koji ima i izvršiti sudsku odluku i uvesti vlasnika u posjed. U statutu i zbirci reformacija nema inače spomena o toj službi, a ni u ostalim izvorima nijesam se nigdje namjerio na činovnika s tim nazivom.

Poglavlje 103. nove redakcije statuta određuje, da općina ili vlada izabere jednog činovnika, koji će nadzirati mjere i vage, ali inače u ostalim izvorima nalazimo, da su justicijari imali paziti na točnost vaga i utega; ako opaze krive vage, dužnost im je njihove vlasnike tužiti sudu.